

PAKSUNEULABIOPSIAN HISTOLOGINEN TUTKIMUS Ts-PAD-PNB, 6274

- Tiedustelut:** Tekniset ohjeet: Patologian laboratorio, näytteiden vastaanotto puh. 044-7113482
- Yhteyshenkilöt:** Patologian erikoislääkäri, apulaisylilääkäri Kirsi Hämäläinen (puh.044-7113475, kirsi.m.hamalainen@kuh.fi) ja klinikkaylilääkäri Vesa Kärjä (puh. 044-7113471, vesa.karja@kuh.fi)
- Indikaatio:** Kaikki paksuneulabiopsiat elimistä, joilla ei ole omaa elinspesifistä nimeä. Tarkoituksena selvittää epäselvää muutosta ja sen luonnetta jatkohoidon suunnittelua varten.

HUOMIOITAVAA!

- Muutamilla tavallisimmilla paksuneulatyypeillä on omat nimikkeensä:
- Rinnan paksuneulabiopsian histologinen tutkimus: **Ts-PADBrea, 6144**
 - Prostatabiopsian histologinen tutkimus: **Ts-PADProst, 4763**

- Lähete:** Sähköinen lähete (Weblab/ Multilab, OHJE-2013-02859)

Lähetetiedoista tulee ilmetä näytteenottoindikaatio ja kysymyksenasettelu keskeisine kliinisine tietoineen, sekä radiologinen löydös ja muutoksen koko, jotka saattaisivat vaikuttaa patologin tulkintaan. Aina on ilmoitettava, mitä kudosta on lähetetty näytteeksi. Lähetetietojen tulee täsmätä lähetettävien näytepurkkien tietoihin. Esitietoihin tulee merkitä myös tieto näytteen mahdollisesta tartuntavaarallisuudesta (esim. hepatiitti, HIV, tuberkuloosi, prionitauti).

- Näyteastia:** Formaliinia sisältävä tiiviskantinen näyteastia (Tarra: Kudosnäyte, 10% formalini). Formaliinin tilavuuden on oltava kymmenkertainen näytepalaan verrattuna. Näyteastioita voi noutaa patologian laboratorion näytteiden vastaanotosta.

- Näyte:** Paksuneulanäyte epäselvästä muutoksesta kudoksessa. Edustava näyte on 2-4 kudoslieriötä, jotka läpäisevät muutoksen. Isot muutokset biopsioidaan myös reunavyöhykkeeltä. Poistettu kudos on asetettava fiksatiiviin mahdollisimman nopeasti. Eri anatomisista kohdista otetut näytteet on eriteltävä omiin purkkeihinsa. Erilliset näyteastiat on merkittävä selvästi lähetetekstiä vastaavaksi. Näyteastiaan on merkittävä potilaan henkilötiedot ja niiden on täsmättävä läheteeseen.

- Näytteen säilytys ja kuljetus:** Formaliinifiksoidut näytteet säilytetään ja toimitetaan patologian laboratorion näytteiden vastaanottoon huoneenlämpötilassa.

- Menetelmä:** Laboratoriohoitaja käynnistää paksuneulakudospalat. Näytteestä valmistetaan parafiinileikkeet. Kudosleikkeiden värjäysvalikoimaan kuuluu perusvärjäys (hematoksyliini-eosiini) ja erikoisvärjäksiä että erikoistutkimuksia (immunohistokemia, genetiikka) patologin harkinnan mukaan, tapauskohtaisesti. Värjätyt leikkeet tutkitaan mikroskoopilla. Menetelmä on akkreditoitu (FINAS, SFS-EN ISO 15189:2013).

- Tulkinta:** Patologian erikoislääkäri tai vastuuhenkilön valtuuttama erikoistuva lääkäri antaa mikroskooppitutkimuksen perusteella lausunnon, johon kuuluu patologisanatomisen diagnoosi (PAD) tekstiosana että taulukkoina. Tulkinassa otetaan kantaa mm. näytteen mahdollisiin histologisiin muutoksiin, muutosten pahanlaatuisuuteen, tulehduksellisiin tai degeneratiivisiin prosesseihin paksuneulanäytteiden antamissa rajoissa. Myös läheteessä esitettyihin spesifeihin kysymyksenasetteluihin vastataan.

- Virhelähteet:** Tulkinnan luotettavuutta voi heikentää tarjolla olevan kudoksen niukkuus, edustavuus (fibroosi, nekroosi) ja mahdolliset morfologiset artefaktit (puristuminen, venyntyminen). Edustavuutta parantaa useat, eri kohdista otetut kudoslieriöt. Pienet kudokappaleet fiksoituvat yleensä hyvin. Luotettavan tulkinnan edellytyksenä on hyvä lähete ja oikealla tavalla käsitelty ja lähetetty näyte.
- Tekotiheys:** ma-pe
- Tulos valmiina:** 7 arkipäivän kuluessa näytteen saapumisesta (80%). Kiireellisenä pyydetty näytteet pyritään vastaamaan nopeammin. Tuloksen valmistumiseen vaikuttaa myös erikoistutkimuksien käytön tarve.
- Laatija, pvä:** Kirsi Hämäläinen, Satu Remes, 24.8.2020
- Hyväksyjä, pvä:** Vesa Kärjä, 31.8.2020
- Päivitetty, pvä:** Vesa Kärjä, Kirsi Hämäläinen, Satu Remes, 19.1.2022

Akkreditoituun pätevyysalueeseen sisältyvä toiminta on nähtävissä verkkosivuilta:
www.finas.fi - Akkreditoidut toimijat - T343.